

143. ► MARKÓ ANDRÁS (1824-1895)

Hazatérés a serravezzai vásárból, 1876

Olaj, vászon, 103,5x136 cm
Jelezve jobbra lent: And. Markó 1876

Kezdő ár: 5 000 000 Ft / 15 873 EUR
Becsérték: 7 000 000 – 10 000 000 Ft
Estimated value: 22 222 – 31 746 EUR

AUKCIONÁLVA ÉS REPRODUKÁLVA:

► BÁV 73. árverés, 88. tétel

A 19. század második felében a népi életképek, sőt azon belül a vásári életképek igen nagy népszerűségnek örvendtek Bécsben, Budapesten és Firenzében egyaránt. A vásári életkép ugyanis nemcsak arra adott módot, hogy a néző gyönyörködhesen a vidéki élet és a paraszti világ sokszínű szépségében, hanem egy idő után szorosan összefonódott a nemzeti öntudat és a nemzeti kultúra elkötelezett ápolásával is. Valószínűleg ennek köszönhető az is, hogy 1861-ben nem kisebb személyiség, mint II. Viktor Emánuel olasz király vásárolta meg a maga számára Markó András *Szénégetők (Carbonari)* című kompozícióját, amely a népi életkép műfaján keresztül szimbolikusan felidézte az olasz Risorgimento fél évszázados történetét is, hiszen az egységes olasz államért küzdő szabad kőműves nemesek és intellektüelek a szénégetők nyelvét és kifejezéseit használták titkos szervezkedésük álcázására. Választásuk „népiessége” mintegy megelőlegezte azt a művészi filozófiát és retorikát, amely az 1850-es évek Scuola di Staggióját, majd később a Macchiaioli festők mozgalmát is áthatotta. Előbbiek (jórészt id. Markó Károly tanítványai, köztük fiai) egy eldugott kastélyromról nevezték el magukat, utóbbiak (a Barbizoniak olasz követői) pedig a jól ismert szürös mediterrán bozótosról. Az előbbiben vezető szerepet játszott a két Markó-fivér, Károly és András, az utóbbi viszont már elszakadt a rájuk jellemző plein air naturalizmustól.

Talán Seravezza pici toszkán városkájának neve is azért került be Markó András képének címébe, hogy kiemelje a kompozíció topografikus igényét, a jellegzetes olasz táj és a tipikus olasz emberek ábrázolásának imperatívuszát, amely erőteljesen meghatározta az ottcento második harmadának itáliai festészetét, legyen szó akár Firenzéről, akár Pisáról, akár Rómáról. A Markó-iskola klasszikus felkészültsége és a botanikai és geográfiai formák iránti érzékenysége tökéletesen megfelelt ennek az új politikai és esztétikai igénynek. A Markó-fiúk közül tulajdonképpen mindhárman emellett kötelezték el magukat, de a fáma szerint a néphez mégis csak András került a legközelebb, hiszen ő feleséget is innen, egészen konkrétan éppen Seravezzából, választott Carolina Beani személyében, míg Károly bátyja egy Orsini grófnőt vett feleségül.

A seravezzai kép kompozíciója annyira telitalálat volt Markó részéről, hogy több ízben is újra és újra megfestette apró eltérésekkel. A rendkívül harmonikus és összetett figuravezetésen nem változtatott, csak a táji háttér egyes elemeit alakította. A távolban vélhetően Seravezza régi városa látszik, még távolabb pedig a Ligur-tenger kéksége sejlik fel. Amíg azonban Markó az életképi részletek, a régi római híd, az állatok, az emberek és a málha ábrázolása során igazi naturalizmusra törekedett, addig a tájképi részletek során inkább klasszikus műveltségére és az eszményi tájkép normáira hagyatkozott. Seravezza városkája (melynek Campanilijét akár még felismerni is vélhetjük a festményen) ugyanis egy kies völgyben fekszik, és éppen a városka szívében található meg egy pontosan olyan formájú kőhíd, mint amelyet Markó is ábrázolt a festményén. Az idősebb Markó Károlytól tanuló ifjú festőtől, a Scuola di Staggia nemzeti és rurális érzelmű művészeitől azonban egyáltalán nem volt idegen a plein air vázlatok és a klasszikus tájkompozíciók, illetve staffázselemek festői kombinációja, ami Markó képén egy egészen különleges fénykezeléssel is párosul, hiszen a modern, olasz nép szinkavalkádját a lemenő nap direkt fénye emeli ki az antik híd kövezetének patinás fehérségéből.

1. Odoardo Borrani: Firenze környéke, 1897

2. Lorenzo Gelati: Porta a Pinti, 1865

Kaszás Gábor